

Quickscan natuurwaarden

Onderzoeksgebied Lommelsedijk 9 te Luyksgestel

September 2009

Rapportnummer: P09-0172

In opdracht van: Dhr. J. Theuws

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Onderzoek	3
2.1	Methode	3
2.2	Ligging en beschrijving onderzoeksgebied	4
2.3	Bronnenonderzoek	5
2.4	Beschermde soorten	7
3	Effecten	10
3.1	Geplande ingreep	10
3.2	Effecten op beschermde soorten	11
3.3	Effecten op beschermde gebieden	11
3.4	Gedragscode	12
3.5	Mitigerende en compenserende maatregelen	12
4	Conclusies	14
	Literatuurlijst	15
	Bijlage 1 Toelichtende tabel	
	Bijlage 2 Wet en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de toekomst zal er in het onderzoeksgebied sloop en nieuwbouw van een bedrijfspand plaatsvinden. In het kader van de natuurwetgeving is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden die in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving gehandeld zal worden. In opdracht van dhr. J. Theuws heeft derhalve in september 2009 (week 38) een onderzoek plaatsgevonden in het gebied Lommelsedijk 9 te Luyksgestel.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het onderzoeksgebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura-2000 lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode, het onderzoeksgebied en de aanwezigheid van beschermde soorten. De effecten van de geplande ingreep op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 3. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Onderzoek

2.1 Methode

Als eerste heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het onderzoeksgebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het vóórkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn tevens directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten maar ook het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vervolgens vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen.

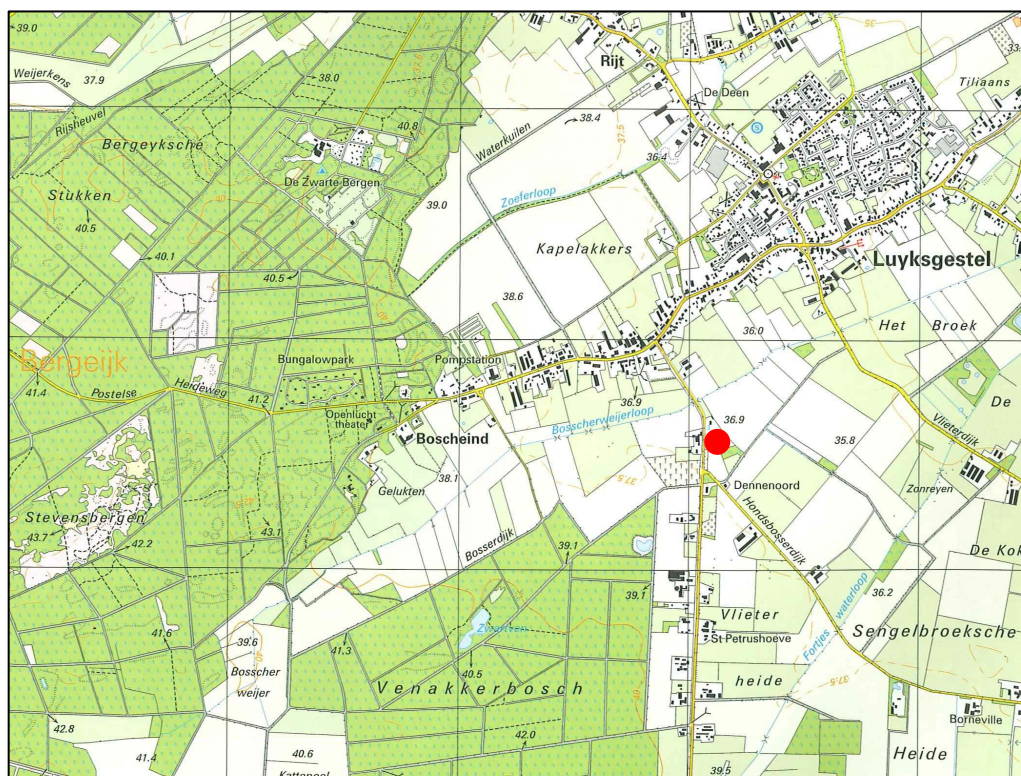
Aansluitend op het veldbezoek heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het onderzoeksgebied. Onder andere is gebruik gemaakt van het Natuurloket¹ en diverse verspreidingsatlassen van soorten. De aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het onderzoeksgebied zijn onderzocht. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 14 september de namiddag onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt maar droog, matige tot krachtige wind en circa 14 graden Celsius.

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

2.2 Ligging en beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuiden van de kern van Luyksgestel, zie figuur 1. De grenzen worden gevormd door een particulier perceel in het noorden, agrarische percelen in het oosten en zuiden en de verharde weg Lommelsedijk aan de westzijde.

Figuur 1. Ligging van het onderzoeksgebied in de omgeving.

Het onderzoeksgebied betreft een voormalig bedrijfspand met aanliggende loodsen en overkappingen. De gebouwen zijn opgetrokken uit baksteen en hebben een golfplaten dak. Vrijwel de gehele omringende oppervlakte is verhard. Hier en daar zijn enkele ruigtekruiden aanwezig tussen de bestrating. Aan de randen zijn smalle stroken met daarin kruiden zoals braam, melganzevoet, boerenwormkruid, grassen, vlasleeuwebekje en brem aanwezig. Op de grens met het buurperceel in het zuiden staan enkele acacia's. Er is geen oppervlaktewater aanwezig in het onderzoeksgebied, hemelwater wordt in een ondergronds bassin opgeslagen. Aan de noord-, oost- en een deel van de zuidzijde is het gebied middels een schutting afgescheiden van de buurpercelen. Aan de westzijde (en deels zuid) is een hekwerk aanwezig waarin zich een toegangspoort bevindt.

Figuur 2. Luchtfoto van het onderzoeksgebied.

2.3 Bronnenonderzoek

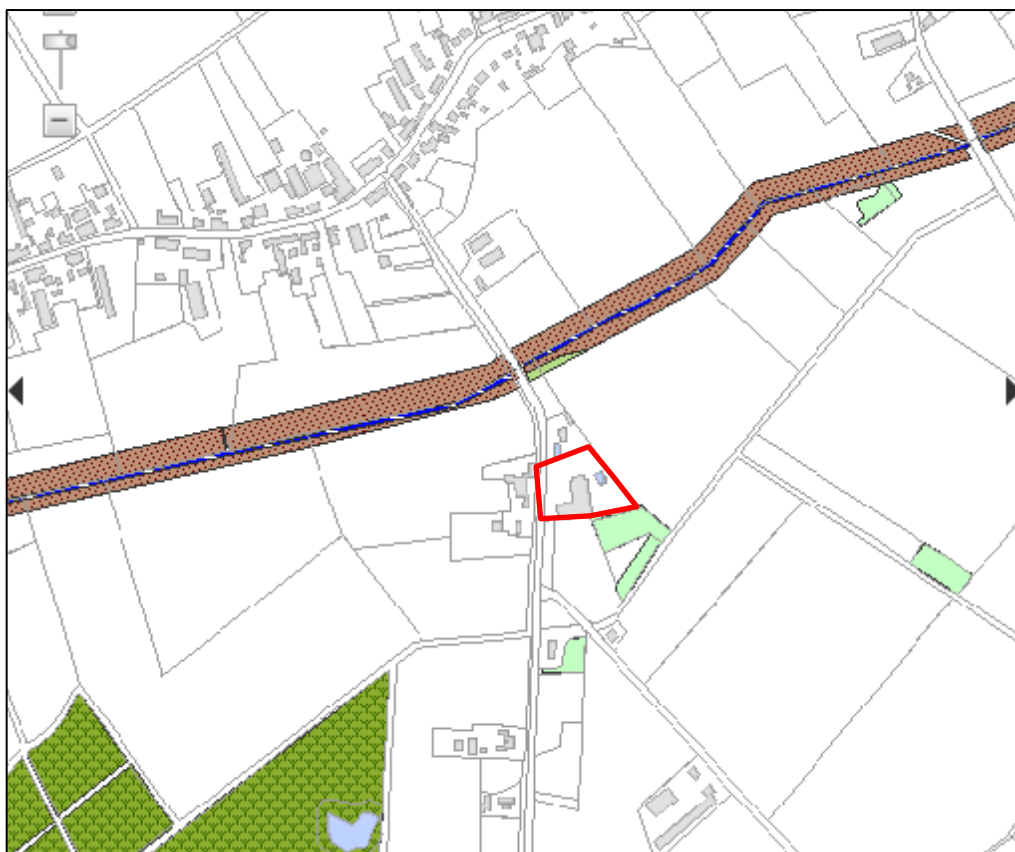
Gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV bevindt het onderzoeksgebied zich niet in Natura-2000 gebieden, Wetlands of Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten.

Gebieden EHS

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV, maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van EHS-gebied. Dit blijkt ook uit de provinciale uitwerking van de EHS, zie figuur 3. Het ten zuiden van het onderzoeksgebied gelegen bosje en de waterloop ten noorden behoort wel tot de EHS.

Figuur 3. Ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van EHS-gebieden (gekleurd). Bron: Brabant in kaart op www.brabant.nl

Provinciale gebieden

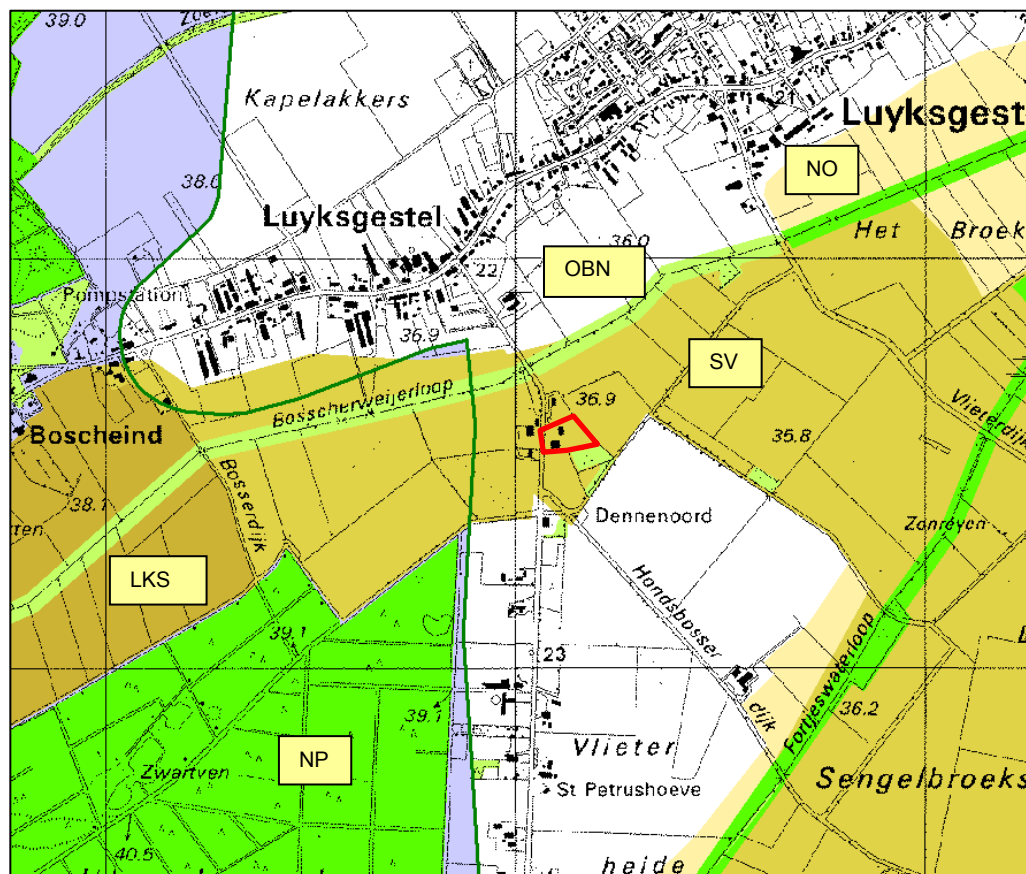
Uit de Natuurgebiedsplannen en beheersgebiedsplan van de Provincie Noord-Brabant blijkt dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van een struweelvogelgebied (GHS landbouw), zie figuur 4 op de volgende pagina.

Soorten

Natuurloket

Het Natuurloket verstrekt informatie over het voorkomen van soorten per kilometerhok (kmhok). Binnen het kader van deze quickscan is het niet mogelijk om vast te stellen welke soorten per kmhok zijn weergegeven door het Natuurloket. De weergave van het Natuurloket kan dan ook alleen als indicatie voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten worden beschouwd.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in kmhok 150-365. Aangezien het onderzoeksgebied slechts een gedeelte van dit kmhok beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het onderzoeksgebied. De beschikbare gegevens zijn afkomstig uit de onderzoeksperiode 1980 t/m 2008. Binnen deze periode is het bewuste kmhok onderzocht op het voorkomen van soorten. Er is onderscheid gemaakt tussen niet, slecht, matig, redelijk en goed onderzocht. De beschikbare gegevens zijn weergegeven in de tabel in bijlage 1 en besproken in paragraaf 2.4.

Figuur 4. Ligging van het onderzoeksgebied in een struweelvogelgebied. Donkergroen: natuurgebied (NP), lichtgroen: overig bos en natuurgebied (OBN), donkerbruin: leefgebied kwetsbare soorten (LKS), lichtbruin: struweelvogelgebied (SV), crème: natuurontwikkelingsgebied (NO).

Naast de bovenstaande bronnen zijn tevens gegevens gebruikt die afkomstig zijn van verschillende verspreidingsatlassen. Onder andere gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen en vissen zijn uit dergelijke atlassen afkomstig.

2.4 Beschermde soorten

Flora

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok matig is onderzocht op de groep planten. Er wordt melding gemaakt van één soort van FFlijst 1, van één soort van FFlijst 2/3 en van twee soorten van de Rode Lijst.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied door de aanwezigheid van nagenoeg vlakdekkende verharding, voor beschermde plantensoorten ongeschikt is als groeiplaats. In potentie zijn de kruidenranden voor beschermde soorten wel geschikt als groeiplaats. Ten tijde van het veldbezoek zijn met name de kruidenranden onderzocht op de aanwezigheid van de beschermde soort brede wespenorchis. Deze beschermde soort is hier echter niet waargenomen. Voor het voorkomen van overige beschermde plantensoorten is het onderzoeksgebied ongeschikt door het ontbreken van de juiste biotopen.

Conclusie: Er komen geen beschermde plantensoorten voor in het onderzoeksgebied.

Vogels

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok niet is onderzocht op de groepen broed- en watervogels.

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor vogels nagenoeg ongeschikt is. Door het ontbreken van opgaande beplanting zijn vrijwel geen broedgelegenheden aanwezig. In potentie is de bebouwing voor een klein aantal vogelsoorten zoals merel, duif en zwaluw wel geschikt als broedgelegenheid, nesten zijn echter niet waargenomen. Het gebied wordt door een klein aantal cultuurvolgende vogelsoorten mogelijk wel benut als (onderdeel van een groter) foerageergebied. Met name soorten als houtduif, mees, kraai en merel kunnen hier foerageren. Tijdens het veldbezoek is een individu van de soort sperwer waargenomen vliegend in het onderzoeksgebied. Mogelijk heeft deze een rustplaats in de overkapping aan de oostzijde. Nestgelegenheden zijn voor deze soort zeker niet aanwezig in het onderzoeksgebied.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal vogelsoorten (FFlijst 3) het gebied als foerageergebied en de bebouwing als broedgelegenheid.

Zoogdieren

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat de groep zoogdieren in het betreffende kmhok slecht is onderzocht. Er wordt melding gemaakt van zes soorten van FFlijst 1, van drie soorten van FFlijst 2/3 en van drie soorten van de Habitatrichtlijn.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor nagenoeg alle grondgebonden zoogdieren ongeschikt is als leefgebied. Het gebied is vrijwel volledig verhard en schuil- en voedselmogelijkheden in de vorm van (opgaande) vegetatie ontbreken. Mogelijk benut een aantal muizen en egel het gebied incidenteel als onderdeel van hun grotere leefgebied. Voor andere grondgebonden zoogdieren is het gebied niet geschikt, mede door de ontoegankelijkheid.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Uit het veldbezoek blijkt dat de bebouwing in potentie geschikt is als verblijfsplaats (zomer en winter) van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Rosse vleermuis bewoont bomen, deze zijn niet aanwezig in het onderzoeksgebied. Behalve geschikt als verblijfsplaats, kunnen vleermuizen de open ruimte benutten als onderdeel van hun grotere foerageergebied.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het gebied als onderdeel van hun leefgebied. Voor vleermuizen (FFlijst 3) is het gebied geschikt als verblijfsplaats (bebouwing) en als foerageergebied.

Reptielen en amfibieën

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok niet is onderzocht op de groepen reptielen en amfibieën.

Uit het Soortbeschermingsplan gladde slang Noord-Brabant blijkt dat de bos- en heide gebieden ten westen van het onderzoeksgebied (Stevensbergen en Cartierheide e.o.) door gladde slang benut worden. Uit de gegevens van het Ravon blijkt dat de soorten Alpenwatersalamander, gewone pad, bruine kikker, levendbarende hagedis en gladde slang voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied door het gebruik (vrijwel volledig verhard) voor reptielen volledig ongeschikt is als leefgebied. Voor amfibieën geldt dat er door het ontbreken van oppervlaktewater geen mogelijkheden voor voortplantingsbiotopen aanwezig zijn. Door de nagenoeg volledige verharding is het gebied voor amfibieën ook vrijwel ongeschikt om te dienen als landbiotoop. Mogelijk benutten gewone pad en bruine kikker de randen van het gebied incidenteel als onderdeel van hun grotere leefgebied. Overige soorten amfibieën stellen eisen (water, beschutting) aan hun leefgebied waaraan het onderzoeksgebied niet kan voldoen.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) de randen van het gebied incidenteel. Voor reptielen en overige beschermde amfibieën zijn geen geschikte biotopen aanwezig.

Vlinders en libellen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok matig is onderzocht op de groepen dagvlinders en libellen. Er zijn geen waarnemingen van beschermde of bijzondere soorten gedaan. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied ongeschikt is voor het voorkomen van beschermde vlinder- of libellensoorten. De juiste biotopen voor het voorkomen van beschermde soorten ontbreken. Door het ontbreken van vegetatie is het gebied vrijwel geheel ongeschikt, ook voor algemeen voorkomende vlinders en libellen.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

Mieren en kevers

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat de groepen mieren en kevers slecht zijn onderzocht in het betreffende kmhok. Er zijn geen meldingen van waarnemingen van beschermde soorten mieren en kevers. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen geschikte biotopen voorkomen waarvan beschermde soorten mieren en kevers gebruik maken. Dergelijke biotopen betreffen grote wateren of oude (naald)bossen.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten mieren of kevers voor in het onderzoeksgebied.

Vissen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok slecht is onderzocht op de groep vissen. Door het ontbreken van oppervlaktewater is het onderzoeksgebied niet geschikt voor het voorkomen van vissen. Er is dan ook niet nader onderzocht welke beschermde vissoorten voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vissen voor in het onderzoeksgebied.

3.2 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 2 kan worden geconcludeerd dat (delen van) het onderzoeksgebied mogelijk behoort tot het leefgebied van beschermde vogels, zoogdieren en amfibieën. In het onderstaande wordt per soortgroep beschreven welke effecten optreden.

Vogels

Mogelijk benut een klein aantal vogelsoorten (FFlijst) het gebied als foerageergebied en de bebouwing als broedgelegenheid. Met betrekking tot foerageergebied geldt dat hierin geen negatieve veranderingen plaatsvinden. De bestaande bebouwing maakt plaats voor nieuwbouw, tevens zal meer groene structuur worden gerealiseerd welke aantrekkelijk is voor vogels.

Met betrekking tot broedgelegenheden geldt dat bij sloop van de bebouwing mogelijk broedgelegenheden van algemeen voorkomende soorten worden vernietigd. Omdat het onderzoeksgebied deel uit maakt van een uitgestrekter gebied waarin voor vogels voldoende geschikte broedgelegenheden beschikbaar blijven, is het verlies hiervan verwaarloosbaar voor de ervan gebruik makende vogelsoorten. Voor sperwer geldt dat een incidenteel benutte rustplaats wordt vernietigd. In de omgeving zijn voldoende rustmogelijkheden voor sperwer aanwezig, de effecten van het verlies zijn verwaarloosbaar. Broedgelegenheden voor deze soort zijn niet aanwezig, effecten hieraan treden niet op.

Zoogdieren

Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het onderzoeksgebied als (onderdeel van hun) leefgebied. Bij herinrichting van het onderzoeksgebied vindt vernietiging van dit leefgebied plaats.

Met betrekking tot vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er naar verwachting geen effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige foerageergebieden. Er vindt weleenswaar een functiewijziging plaats, maar in de toekomst is het gebied voor vleermuizen nog steeds geschikt om in te foerageren. De omgeving biedt daarnaast voor vleermuizen ook voldoende mogelijkheden tot foerageren.

Met betrekking tot mogelijk aanwezige verblijfsplaatsen geldt dat de kans dat deze de bebouwing benutten als verblijfsplaats gering is, het is binnen de kaders van deze quickscan echter niet volledig uit te sluiten. Bij sloop van bebouwing kunnen, hoe gering de kans ook is, verblijfsplaatsen worden vernietigd.

Amfibieën

Mogelijk wordt het onderzoeksgebied door een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) benut als landbiotoop. Bij herinrichting van het onderzoeksgebied vindt verlies van het landbiotoop plaats.

3.3 Effecten op beschermde gebieden

Er treden geen effecten op ten aanzien van Natura 2000-gebieden, Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten of EHS-gebieden.

De ligging in struweelvogelgebied heeft tot gevolg dat er randvoorwaarden gesteld worden aan de ontwikkelingsmogelijkheden. Uit het streekplan 2002/ Interim structuurvisie 2007 blijkt dat activiteiten uitgevoerd moeten worden met voldoende respect voor de bestaansvoorwaarden voor de betreffende diersoorten. Het betreft hier het handhaven van een besloten of halfopen structuur met kleinschalige percelering, houtwallen, ruige perceelsranden en slootkanten, overhoekjes, solitaire bomen, dijken en onverharde wegen en paden. Er vinden in de toekomst alleen ingrepen plaats op het perceel van het onderzoeksgebied. Hierbij gaan geen kleinschalige landschappelijke elementen, van belang voor struweelvogels, verloren. Naar verwachting treden er geen effecten op ten aanzien van het struweelvogelgebied. Door realisatie van groene structuren aan de randen van het onderzoeksgebied, wordt dit in de toekomst meer geschikt voor struweelvogels. De ontwikkelingen hebben derhalve een positief effect.

3.4 Gedragscode

Voor zover bekend maakt de opdrachtgever geen gebruik van de beschikbare en goedgekeurde gedragscodes, wettelijk gezien zijn dan ook de soorten van FFlijst 2 ontheffingsplichtig.

3.5 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Vogels

Indien broedende vogels (FFlijst 2/3) aanwezig zijn, kunnen verstorende werkzaamheden als verwijdering van de bebouwing niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door bebouwing vóór het broedseizoen voor vogels te verwijderen wordt voorkomen dat vogels er zullen gaan broeden. Indien zo gehandeld wordt dan treden er geen effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaats vinden buiten het broedseizoen worden geen nadelige effecten verwacht op vogels.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1. Het verdient aanbeveling de groene structuur op perceel 1 te behouden.

Ten aanzien van vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er naar verwachting geen effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige foerageergebieden. Ten aanzien van mogelijk aanwezige verblijfsplaatsen geldt dat het onbekend is of deze aanwezig zijn in de bebouwing. Nader onderzoek dient uit te wijzen of verblijfsplaatsen van vleermuizen daadwerkelijk aanwezig zijn. De periode van onderzoek betreft half mei t/m half september, met een piek in juni-juli.

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Gebieden

Bij aanpassing in het gebruik dient aantasting van natuur- en landschapswaarden voor terreinen binnen de GHS worden voorkomen. Er is in het onderzoeksgebied geen sprake van aantasting van dergelijke waarden daar er alleen wordt ingegrepen in bebouwing en verharding, effecten treden niet op. Er gaan geen waarden voor struweelvogels verloren, mitigatie of compensatie zijn niet aan de orde.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige flora en fauna geldt de zorgplicht ex art. 2 van de FFwet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. Op grond hiervan dient men zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te handelen op een wijze waarop nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt.

4 Conclusies

In het onderzoeksgebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

(Mogelijk) voorkomende grondgebonden zoogdieren en een aantal soorten amfibieën komen voor op FFlijst 1. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3

Mogelijk voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFlijst 3 en zijn feitelijk ontheffingsplichtig. Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 3.5, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels en is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3 en zijn ontheffingsplichtig. Ten aanzien van foerageergebied geldt dat hieraan geen negatieve effecten optreden. Het is niet bekend of daadwerkelijk vleermuisverblijven aanwezig zijn in de bebouwing. Nader onderzoek in de daarvoor geschikte periode (zie paragraaf 3.5) dient dit uit te wijzen. Aan de hand van dit nadere onderzoek kan worden bepaald of sloop van de bebouwing ontheffingsplichtig is in het kader van de Flora- en faunawet.

Gebieden

Bij uitbreiding of aanpassing in het gebruik dient aantasting van natuur- en landschapswaarden voor terreinen binnen de GHS worden voorkomen. Binnen de voorliggende plannen is geen sprake van aantasting van dergelijke waarden. Compensatie of mitigatie voor beschermde gebieden is niet aan de orde.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- **nader onderzoek naar aanwezigheid van verblijfsplaatsen van vleermuizen uitgevoerd dient te worden,**
- **de aanbevelingen ten aanzien van vogels in acht genomen dienen te worden,**
- **de werkzaamheden voor de overige soortgroepen geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben.**

Literatuurlijst

- Limpens, H. et al, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: *Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten*, 22 februari 2005.

Geraadpleegde internetsites

- www.minlnv.nl
- www.brabant.nl
- www.natuurloket.nl
- www.ravon.nl

Bijlage 1 Toelichtende tabel soorten per kilometerhok

Rapportage voor kilometerhok X:150 / Y:365								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1	1			2	matig	-	1991-2007
Mossen					2	goed	0%	1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	6	3		3		slecht	1-10%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen		1				slecht	51-100%	1992-2007
Dagvlinders (#)						matig		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen					0	redelijk		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Bijlage 2 Wet en regelgeving

Flora- en faunawet (Bron: Ministerie van LNV)

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfsplaatsen.

Natuurbeschermingswet 1998 (Bron: Ministerie van LNV)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de

natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

Ecologische Hoofdstructuur *(Bron: Ministerie van LNV)*

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.

Quickscan natuurwaarden

Onderzoeksgebied Lommelsedijk 9 te Luyksgestel

September 2009

Rapportnummer: P09-0172

In opdracht van: Dhr. J. Theuws

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Onderzoek	3
2.1	Methode	3
2.2	Ligging en beschrijving onderzoeksgebied	4
2.3	Bronnenonderzoek	5
2.4	Beschermde soorten	7
3	Effecten	10
3.1	Geplande ingreep	10
3.2	Effecten op beschermde soorten	11
3.3	Effecten op beschermde gebieden	11
3.4	Gedragscode	12
3.5	Mitigerende en compenserende maatregelen	12
4	Conclusies	14
	Literatuurlijst	15
	Bijlage 1 Toelichtende tabel	
	Bijlage 2 Wet en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de toekomst zal er in het onderzoeksgebied sloop en nieuwbouw van een bedrijfspand plaatsvinden. In het kader van de natuurwetgeving is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden die in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving gehandeld zal worden. In opdracht van dhr. J. Theuws heeft derhalve in september 2009 (week 38) een onderzoek plaatsgevonden in het gebied Lommelsedijk 9 te Luyksgestel.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het onderzoeksgebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura-2000 lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode, het onderzoeksgebied en de aanwezigheid van beschermde soorten. De effecten van de geplande ingreep op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 3. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Onderzoek

2.1 Methode

Als eerste heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het onderzoeksgebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het vóórkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn tevens directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten maar ook het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vervolgens vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen.

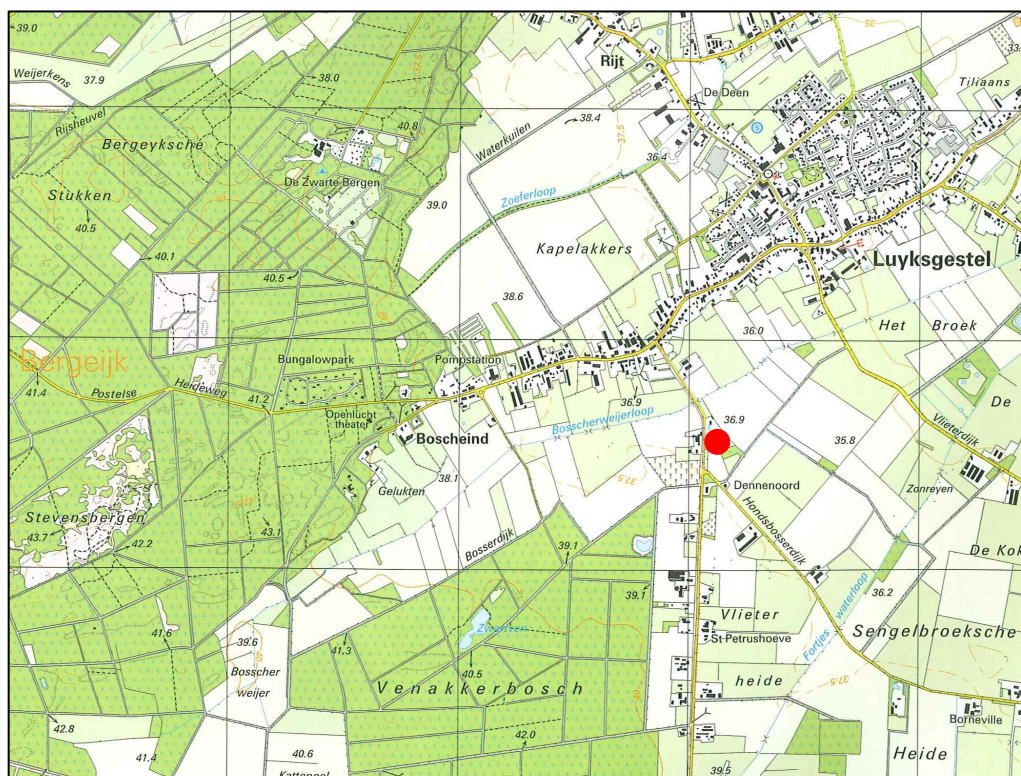
Aansluitend op het veldbezoek heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het onderzoeksgebied. Onder andere is gebruik gemaakt van het Natuurloket¹ en diverse verspreidingsatlassen van soorten. De aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het onderzoeksgebied zijn onderzocht. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 14 september de namiddag onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt maar droog, matige tot krachtige wind en circa 14 graden Celsius.

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

2.2 Ligging en beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuiden van de kern van Luyksgestel, zie figuur 1. De grenzen worden gevormd door een particulier perceel in het noorden, agrarische percelen in het oosten en zuiden en de verharde weg Lommelsedijk aan de westzijde.

Figuur 1. Ligging van het onderzoeksgebied in de omgeving.

Het onderzoeksgebied betreft een voormalig bedrijfspand met aanliggende loodsen en overkappingen. De gebouwen zijn opgetrokken uit baksteen en hebben een golfplaten dak. Vrijwel de gehele omringende oppervlakte is verhard. Hier en daar zijn enkele ruigtekruiden aanwezig tussen de bestrating. Aan de randen zijn smalle stroken met daarin kruiden zoals braam, melganzevoet, boerenwormkruid, grassen, vlasleeuwebekje en brem aanwezig. Op de grens met het buurperceel in het zuiden staan enkele acacia's. Er is geen oppervlaktewater aanwezig in het onderzoeksgebied, hemelwater wordt in een ondergronds bassin opgeslagen. Aan de noord-, oost- en een deel van de zuidzijde is het gebied middels een schutting afgescheiden van de buurpercelen. Aan de westzijde (en deels zuid) is een hekwerk aanwezig waarin zich een toegangspoort bevindt.

Figuur 2. Luchtfoto van het onderzoeksgebied.

2.3 Bronnenonderzoek

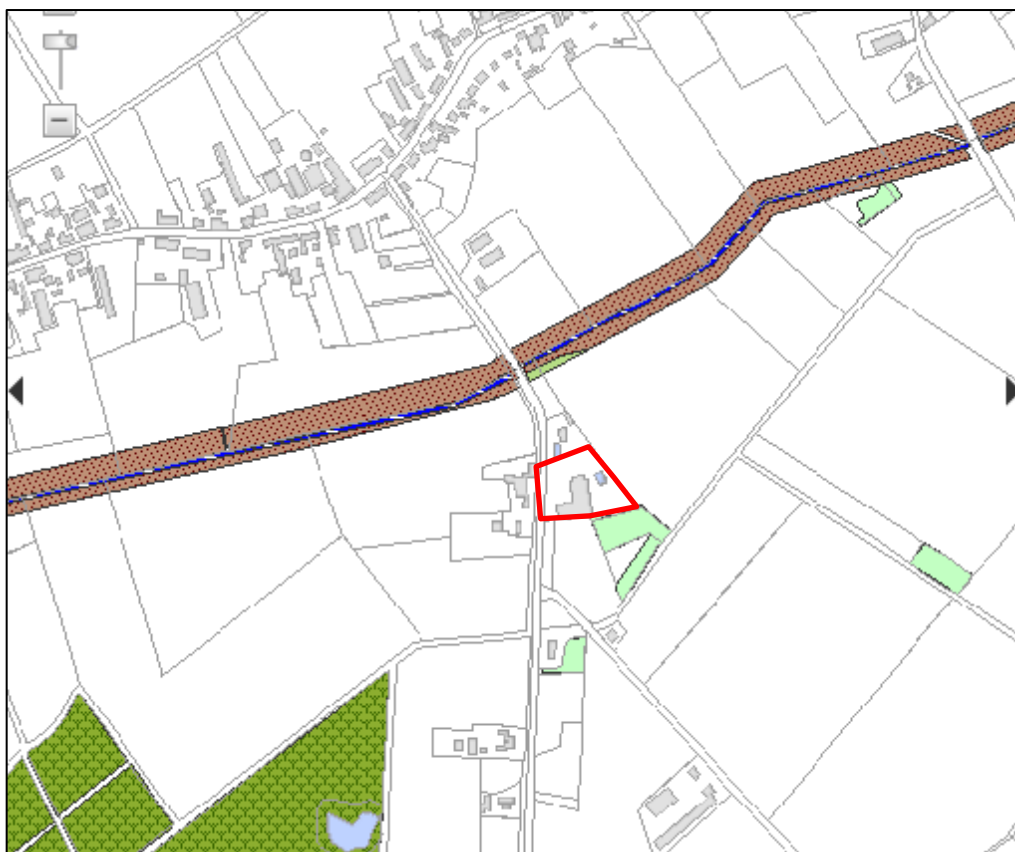
Gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV bevindt het onderzoeksgebied zich niet in Natura-2000 gebieden, Wetlands of Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten.

Gebieden EHS

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV, maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van EHS-gebied. Dit blijkt ook uit de provinciale uitwerking van de EHS, zie figuur 3. Het ten zuiden van het onderzoeksgebied gelegen bosje en de waterloop ten noorden behoort wel tot de EHS.

Figuur 3. Ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van EHS-gebieden (gekleurd). Bron: Brabant in kaart op www.brabant.nl

Provinciale gebieden

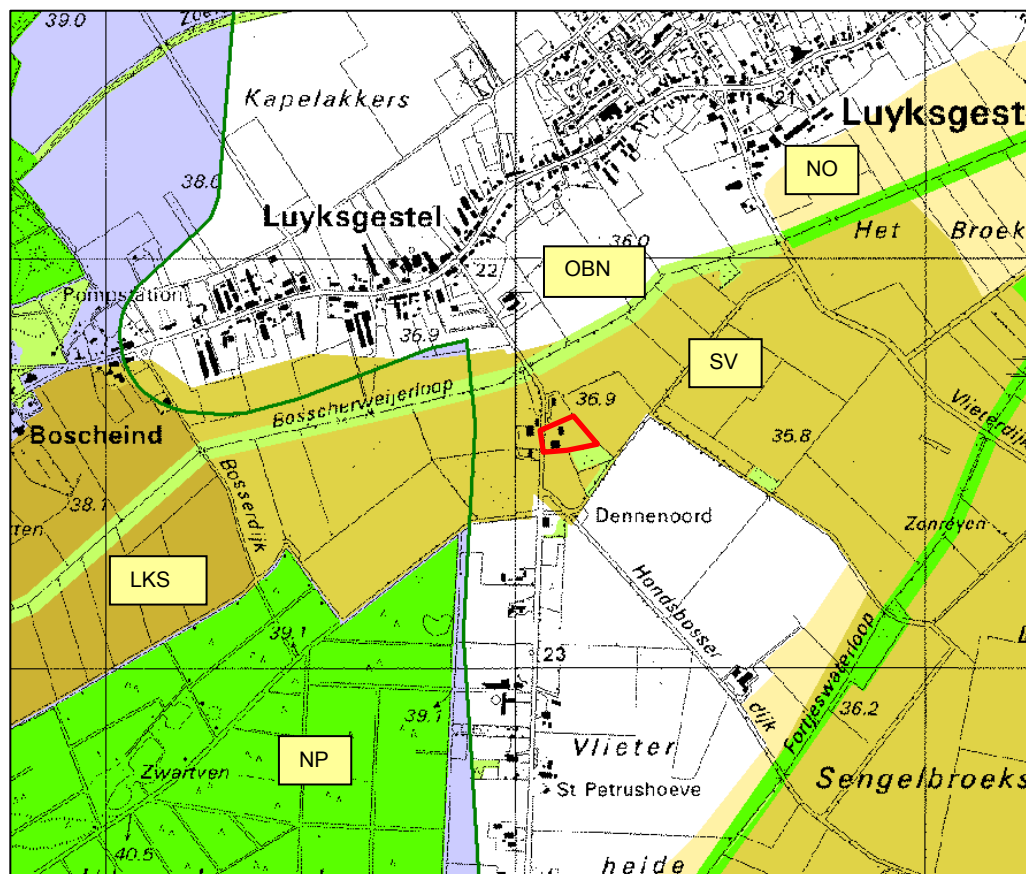
Uit de Natuurgebiedsplannen en beheersgebiedsplan van de Provincie Noord-Brabant blijkt dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van een struweelvogelgebied (GHS landbouw), zie figuur 4 op de volgende pagina.

Soorten

Natuurloket

Het Natuurloket verstrekt informatie over het voorkomen van soorten per kilometerhok (kmhok). Binnen het kader van deze quickscan is het niet mogelijk om vast te stellen welke soorten per kmhok zijn weergegeven door het Natuurloket. De weergave van het Natuurloket kan dan ook alleen als indicatie voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten worden beschouwd.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in kmhok 150-365. Aangezien het onderzoeksgebied slechts een gedeelte van dit kmhok beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het onderzoeksgebied. De beschikbare gegevens zijn afkomstig uit de onderzoeksperiode 1980 t/m 2008. Binnen deze periode is het bewuste kmhok onderzocht op het voorkomen van soorten. Er is onderscheid gemaakt tussen niet, slecht, matig, redelijk en goed onderzocht. De beschikbare gegevens zijn weergegeven in de tabel in bijlage 1 en besproken in paragraaf 2.4.

Figuur 4. Ligging van het onderzoeksgebied in een struweelvogelgebied. Donkergroen: natuurgebied (NP), lichtgroen: overig bos en natuurgebied (OBN), donkerbruin: leefgebied kwetsbare soorten (LKS), lichtbruin: struweelvogelgebied (SV), crème: natuurontwikkelingsgebied (NO).

Naast de bovenstaande bronnen zijn tevens gegevens gebruikt die afkomstig zijn van verschillende verspreidingsatlassen. Onder andere gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen en vissen zijn uit dergelijke atlassen afkomstig.

2.4 Beschermde soorten

Flora

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok matig is onderzocht op de groep planten. Er wordt melding gemaakt van één soort van FFlijst 1, van één soort van FFlijst 2/3 en van twee soorten van de Rode Lijst.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied door de aanwezigheid van nagenoeg vlakdekkende verharding, voor beschermde plantensoorten ongeschikt is als groeiplaats. In potentie zijn de kruidenranden voor beschermde soorten wel geschikt als groeiplaats. Ten tijde van het veldbezoek zijn met name de kruidenranden onderzocht op de aanwezigheid van de beschermde soort brede wespenorchis. Deze beschermde soort is hier echter niet waargenomen. Voor het voorkomen van overige beschermde plantensoorten is het onderzoeksgebied ongeschikt door het ontbreken van de juiste biotopen.

Conclusie: Er komen geen beschermde plantensoorten voor in het onderzoeksgebied.

Vogels

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok niet is onderzocht op de groepen broed- en watervogels.

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor vogels nagenoeg ongeschikt is. Door het ontbreken van opgaande beplanting zijn vrijwel geen broedgelegenheden aanwezig. In potentie is de bebouwing voor een klein aantal vogelsoorten zoals merel, duif en zwaluw wel geschikt als broedgelegenheid, nesten zijn echter niet waargenomen. Het gebied wordt door een klein aantal cultuurvolgende vogelsoorten mogelijk wel benut als (onderdeel van een groter) foerageergebied. Met name soorten als houtduif, mees, kraai en merel kunnen hier foerageren. Tijdens het veldbezoek is een individu van de soort sperwer waargenomen vliegend in het onderzoeksgebied. Mogelijk heeft deze een rustplaats in de overkapping aan de oostzijde. Nestgelegenheden zijn voor deze soort zeker niet aanwezig in het onderzoeksgebied.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal vogelsoorten (FFlijst 3) het gebied als foerageergebied en de bebouwing als broedgelegenheid.

Zoogdieren

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat de groep zoogdieren in het betreffende kmhok slecht is onderzocht. Er wordt melding gemaakt van zes soorten van FFlijst 1, van drie soorten van FFlijst 2/3 en van drie soorten van de Habitatrichtlijn.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor nagenoeg alle grondgebonden zoogdieren ongeschikt is als leefgebied. Het gebied is vrijwel volledig verhard en schuil- en voedselmogelijkheden in de vorm van (opgaande) vegetatie ontbreken. Mogelijk benut een aantal muizen en egel het gebied incidenteel als onderdeel van hun grotere leefgebied. Voor andere grondgebonden zoogdieren is het gebied niet geschikt, mede door de ontoegankelijkheid.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Uit het veldbezoek blijkt dat de bebouwing in potentie geschikt is als verblijfsplaats (zomer en winter) van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Rosse vleermuis bewoont bomen, deze zijn niet aanwezig in het onderzoeksgebied. Behalve geschikt als verblijfsplaats, kunnen vleermuizen de open ruimte benutten als onderdeel van hun grotere foerageergebied.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het gebied als onderdeel van hun leefgebied. Voor vleermuizen (FFlijst 3) is het gebied geschikt als verblijfsplaats (bebouwing) en als foerageergebied.

Reptielen en amfibieën

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok niet is onderzocht op de groepen reptielen en amfibieën.

Uit het Soortbeschermingsplan gladde slang Noord-Brabant blijkt dat de bos- en heide gebieden ten westen van het onderzoeksgebied (Stevensbergen en Cartierheide e.o.) door gladde slang benut worden. Uit de gegevens van het Ravon blijkt dat de soorten Alpenwatersalamander, gewone pad, bruine kikker, levendbarende hagedis en gladde slang voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied door het gebruik (vrijwel volledig verhard) voor reptielen volledig ongeschikt is als leefgebied. Voor amfibieën geldt dat er door het ontbreken van oppervlaktewater geen mogelijkheden voor voortplantingsbiotopen aanwezig zijn. Door de nagenoeg volledige verharding is het gebied voor amfibieën ook vrijwel ongeschikt om te dienen als landbiotoop. Mogelijk benutten gewone pad en bruine kikker de randen van het gebied incidenteel als onderdeel van hun grotere leefgebied. Overige soorten amfibieën stellen eisen (water, beschutting) aan hun leefgebied waaraan het onderzoeksgebied niet kan voldoen.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) de randen van het gebied incidenteel. Voor reptielen en overige beschermde amfibieën zijn geen geschikte biotopen aanwezig.

Vlinders en libellen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok matig is onderzocht op de groepen dagvlinders en libellen. Er zijn geen waarnemingen van beschermde of bijzondere soorten gedaan. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied ongeschikt is voor het voorkomen van beschermde vlinder- of libellensoorten. De juiste biotopen voor het voorkomen van beschermde soorten ontbreken. Door het ontbreken van vegetatie is het gebied vrijwel geheel ongeschikt, ook voor algemeen voorkomende vlinders en libellen.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

Mieren en kevers

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat de groepen mieren en kevers slecht zijn onderzocht in het betreffende kmhok. Er zijn geen meldingen van waarnemingen van beschermde soorten mieren en kevers. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen geschikte biotopen voorkomen waarvan beschermde soorten mieren en kevers gebruik maken. Dergelijke biotopen betreffen grote wateren of oude (naald)bossen.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten mieren of kevers voor in het onderzoeksgebied.

Vissen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok slecht is onderzocht op de groep vissen. Door het ontbreken van oppervlaktewater is het onderzoeksgebied niet geschikt voor het voorkomen van vissen. Er is dan ook niet nader onderzocht welke beschermde vissoorten voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vissen voor in het onderzoeksgebied.

3.2 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 2 kan worden geconcludeerd dat (delen van) het onderzoeksgebied mogelijk behoort tot het leefgebied van beschermde vogels, zoogdieren en amfibieën. In het onderstaande wordt per soortgroep beschreven welke effecten optreden.

Vogels

Mogelijk benut een klein aantal vogelsoorten (FFlijst) het gebied als foerageergebied en de bebouwing als broedgelegenheid. Met betrekking tot foerageergebied geldt dat hierin geen negatieve veranderingen plaatsvinden. De bestaande bebouwing maakt plaats voor nieuwbouw, tevens zal meer groene structuur worden gerealiseerd welke aantrekkelijk is voor vogels.

Met betrekking tot broedgelegenheden geldt dat bij sloop van de bebouwing mogelijk broedgelegenheden van algemeen voorkomende soorten worden vernietigd. Omdat het onderzoeksgebied deel uit maakt van een uitgestrekter gebied waarin voor vogels voldoende geschikte broedgelegenheden beschikbaar blijven, is het verlies hiervan verwaarloosbaar voor de ervan gebruik makende vogelsoorten. Voor sperwer geldt dat een incidenteel benutte rustplaats wordt vernietigd. In de omgeving zijn voldoende rustmogelijkheden voor sperwer aanwezig, de effecten van het verlies zijn verwaarloosbaar. Broedgelegenheden voor deze soort zijn niet aanwezig, effecten hieraan treden niet op.

Zoogdieren

Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het onderzoeksgebied als (onderdeel van hun) leefgebied. Bij herinrichting van het onderzoeksgebied vindt vernietiging van dit leefgebied plaats.

Met betrekking tot vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er naar verwachting geen effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige foerageergebieden. Er vindt weleenswaar een functiewijziging plaats, maar in de toekomst is het gebied voor vleermuizen nog steeds geschikt om in te foerageren. De omgeving biedt daarnaast voor vleermuizen ook voldoende mogelijkheden tot foerageren.

Met betrekking tot mogelijk aanwezige verblijfsplaatsen geldt dat de kans dat deze de bebouwing benutten als verblijfsplaats gering is, het is binnen de kaders van deze quickscan echter niet volledig uit te sluiten. Bij sloop van bebouwing kunnen, hoe gering de kans ook is, verblijfsplaatsen worden vernietigd.

Amfibieën

Mogelijk wordt het onderzoeksgebied door een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) benut als landbiotoop. Bij herinrichting van het onderzoeksgebied vindt verlies van het landbiotoop plaats.

3.3 Effecten op beschermde gebieden

Er treden geen effecten op ten aanzien van Natura 2000-gebieden, Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten of EHS-gebieden.

De ligging in struweelvogelgebied heeft tot gevolg dat er randvoorwaarden gesteld worden aan de ontwikkelingsmogelijkheden. Uit het streekplan 2002/ Interim structuurvisie 2007 blijkt dat activiteiten uitgevoerd moeten worden met voldoende respect voor de bestaansvoorwaarden voor de betreffende diersoorten. Het betreft hier het handhaven van een besloten of halfopen structuur met kleinschalige percelering, houtwallen, ruige perceelsranden en slootkanten, overhoekjes, solitaire bomen, dijken en onverharde wegen en paden. Er vinden in de toekomst alleen ingrepen plaats op het perceel van het onderzoeksgebied. Hierbij gaan geen kleinschalige landschappelijke elementen, van belang voor struweelvogels, verloren. Naar verwachting treden er geen effecten op ten aanzien van het struweelvogelgebied. Door realisatie van groene structuren aan de randen van het onderzoeksgebied, wordt dit in de toekomst meer geschikt voor struweelvogels. De ontwikkelingen hebben derhalve een positief effect.

3.4 Gedragscode

Voor zover bekend maakt de opdrachtgever geen gebruik van de beschikbare en goedgekeurde gedragscodes, wettelijk gezien zijn dan ook de soorten van FFlijst 2 ontheffingsplichtig.

3.5 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Vogels

Indien broedende vogels (FFlijst 2/3) aanwezig zijn, kunnen verstorende werkzaamheden als verwijdering van de bebouwing niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door bebouwing vóór het broedseizoen voor vogels te verwijderen wordt voorkomen dat vogels er zullen gaan broeden. Indien zo gehandeld wordt dan treden er geen effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaats vinden buiten het broedseizoen worden geen nadelige effecten verwacht op vogels.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1. Het verdient aanbeveling de groene structuur op perceel 1 te behouden.

Ten aanzien van vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er naar verwachting geen effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige foerageergebieden. Ten aanzien van mogelijk aanwezige verblijfsplaatsen geldt dat het onbekend is of deze aanwezig zijn in de bebouwing. Nader onderzoek dient uit te wijzen of verblijfsplaatsen van vleermuizen daadwerkelijk aanwezig zijn. De periode van onderzoek betreft half mei t/m half september, met een piek in juni-juli.

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Gebieden

Bij aanpassing in het gebruik dient aantasting van natuur- en landschapswaarden voor terreinen binnen de GHS worden voorkomen. Er is in het onderzoeksgebied geen sprake van aantasting van dergelijke waarden daar er alleen wordt ingegrepen in bebouwing en verharding, effecten treden niet op. Er gaan geen waarden voor struweelvogels verloren, mitigatie of compensatie zijn niet aan de orde.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige flora en fauna geldt de zorgplicht ex art. 2 van de FFwet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. Op grond hiervan dient men zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te handelen op een wijze waarop nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt.

4 Conclusies

In het onderzoeksgebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

(Mogelijk) voorkomende grondgebonden zoogdieren en een aantal soorten amfibieën komen voor op FFlijst 1. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3

Mogelijk voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFlijst 3 en zijn feitelijk ontheffingsplichtig. Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 3.5, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels en is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3 en zijn ontheffingsplichtig. Ten aanzien van foerageergebied geldt dat hieraan geen negatieve effecten optreden. Het is niet bekend of daadwerkelijk vleermuisverblijven aanwezig zijn in de bebouwing. Nader onderzoek in de daarvoor geschikte periode (zie paragraaf 3.5) dient dit uit te wijzen. Aan de hand van dit nadere onderzoek kan worden bepaald of sloop van de bebouwing ontheffingsplichtig is in het kader van de Flora- en faunawet.

Gebieden

Bij uitbreiding of aanpassing in het gebruik dient aantasting van natuur- en landschapswaarden voor terreinen binnen de GHS worden voorkomen. Binnen de voorliggende plannen is geen sprake van aantasting van dergelijke waarden. Compensatie of mitigatie voor beschermde gebieden is niet aan de orde.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- **nader onderzoek naar aanwezigheid van verblijfsplaatsen van vleermuizen uitgevoerd dient te worden,**
- **de aanbevelingen ten aanzien van vogels in acht genomen dienen te worden,**
- **de werkzaamheden voor de overige soortgroepen geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben.**

Literatuurlijst

- Limpens, H. et al, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: *Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten*, 22 februari 2005.

Geraadpleegde internetsites

- www.minlnv.nl
- www.brabant.nl
- www.natuurloket.nl
- www.ravon.nl

Bijlage 1 Toelichtende tabel soorten per kilometerhok

Rapportage voor kilometerhok X:150 / Y:365								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1	1			2	matig	-	1991-2007
Mossen					2	goed	0%	1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	6	3		3		slecht	1-10%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen		1				slecht	51-100%	1992-2007
Dagvlinders (#)						matig		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen					0	redelijk		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Bijlage 2 Wet en regelgeving

Flora- en faunawet (Bron: Ministerie van LNV)

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

Natuurbeschermingswet 1998 (Bron: Ministerie van LNV)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de

natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

Ecologische Hoofdstructuur *(Bron: Ministerie van LNV)*

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.

Quickscan natuurwaarden

Onderzoeksgebied Lommelsedijk 9 te Luyksgestel

September 2009

Rapportnummer: P09-0172

In opdracht van: Dhr. J. Theuws

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Onderzoek	3
2.1	Methode	3
2.2	Ligging en beschrijving onderzoeksgebied	4
2.3	Bronnenonderzoek	5
2.4	Beschermde soorten	7
3	Effecten	10
3.1	Geplande ingreep	10
3.2	Effecten op beschermde soorten	11
3.3	Effecten op beschermde gebieden	11
3.4	Gedragscode	12
3.5	Mitigerende en compenserende maatregelen	12
4	Conclusies	14
	Literatuurlijst	15
	Bijlage 1 Toelichtende tabel	
	Bijlage 2 Wet en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de toekomst zal er in het onderzoeksgebied sloop en nieuwbouw van een bedrijfspand plaatsvinden. In het kader van de natuurwetgeving is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden die in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving gehandeld zal worden. In opdracht van dhr. J. Theuws heeft derhalve in september 2009 (week 38) een onderzoek plaatsgevonden in het gebied Lommelsedijk 9 te Luyksgestel.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het onderzoeksgebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura-2000 lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode, het onderzoeksgebied en de aanwezigheid van beschermde soorten. De effecten van de geplande ingreep op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 3. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Onderzoek

2.1 Methode

Als eerste heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het onderzoeksgebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het vóórkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn tevens directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten maar ook het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vervolgens vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen.

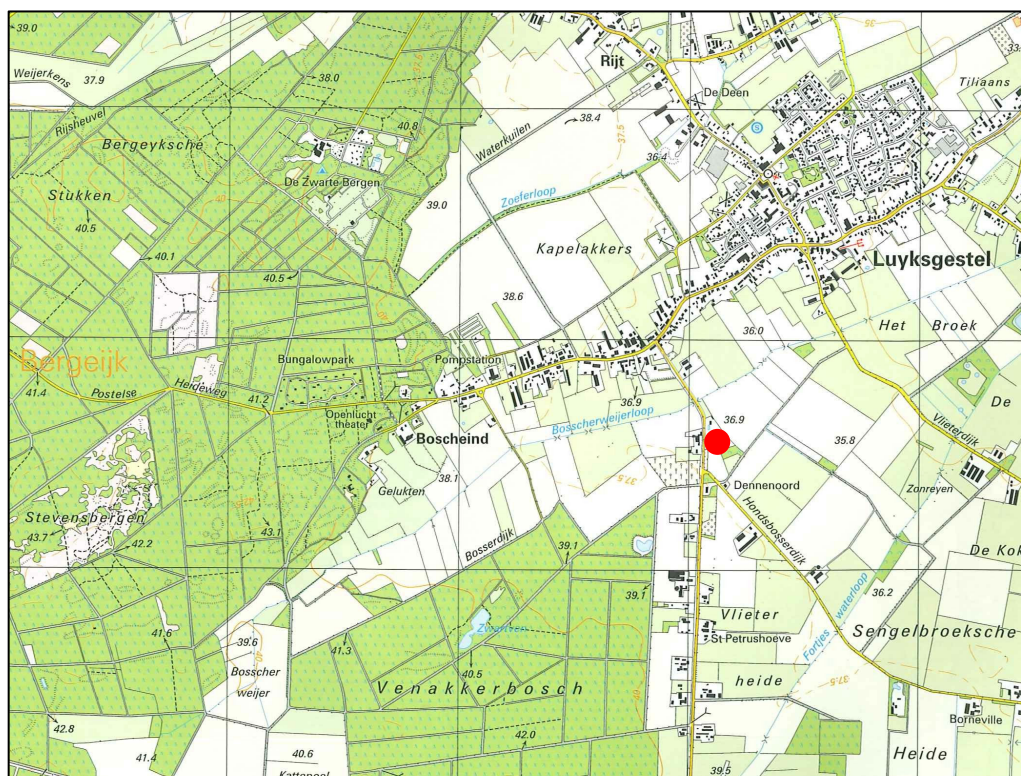
Aansluitend op het veldbezoek heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het onderzoeksgebied. Onder andere is gebruik gemaakt van het Natuurloket¹ en diverse verspreidingsatlassen van soorten. De aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het onderzoeksgebied zijn onderzocht. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 14 september de namiddag onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt maar droog, matige tot krachtige wind en circa 14 graden Celsius.

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

2.2 Ligging en beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuiden van de kern van Luyksgestel, zie figuur 1. De grenzen worden gevormd door een particulier perceel in het noorden, agrarische percelen in het oosten en zuiden en de verharde weg Lommelsedijk aan de westzijde.

Figuur 1. Ligging van het onderzoeksgebied in de omgeving.

Het onderzoeksgebied betreft een voormalig bedrijfspand met aanliggende loodsen en overkappingen. De gebouwen zijn opgetrokken uit baksteen en hebben een golfplaten dak. Vrijwel de gehele omringende oppervlakte is verhard. Hier en daar zijn enkele ruigtekruiden aanwezig tussen de bestrating. Aan de randen zijn smalle stroken met daarin kruiden zoals braam, melganzevoet, boerenwormkruid, grassen, vlasleeuwebekje en brem aanwezig. Op de grens met het buurperceel in het zuiden staan enkele acacia's. Er is geen oppervlaktewater aanwezig in het onderzoeksgebied, hemelwater wordt in een ondergronds bassin opgeslagen. Aan de noord-, oost- en een deel van de zuidzijde is het gebied middels een schutting afgescheiden van de buurpercelen. Aan de westzijde (en deels zuid) is een hekwerk aanwezig waarin zich een toegangspoort bevindt.

Figuur 2. Luchtfoto van het onderzoeksgebied.

2.3 Bronnenonderzoek

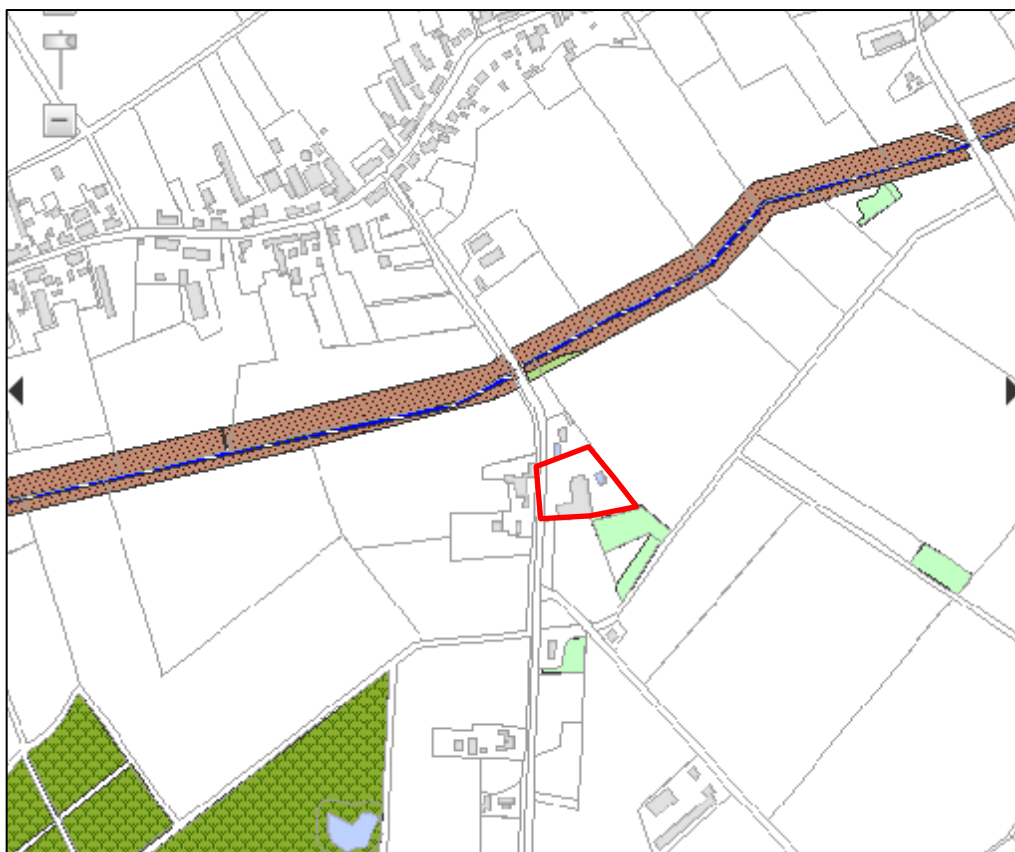
Gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV bevindt het onderzoeksgebied zich niet in Natura-2000 gebieden, Wetlands of Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten.

Gebieden EHS

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV, maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van EHS-gebied. Dit blijkt ook uit de provinciale uitwerking van de EHS, zie figuur 3. Het ten zuiden van het onderzoeksgebied gelegen bosje en de waterloop ten noorden behoort wel tot de EHS.

Figuur 3. Ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van EHS-gebieden (gekleurd). Bron: Brabant in kaart op www.brabant.nl

Provinciale gebieden

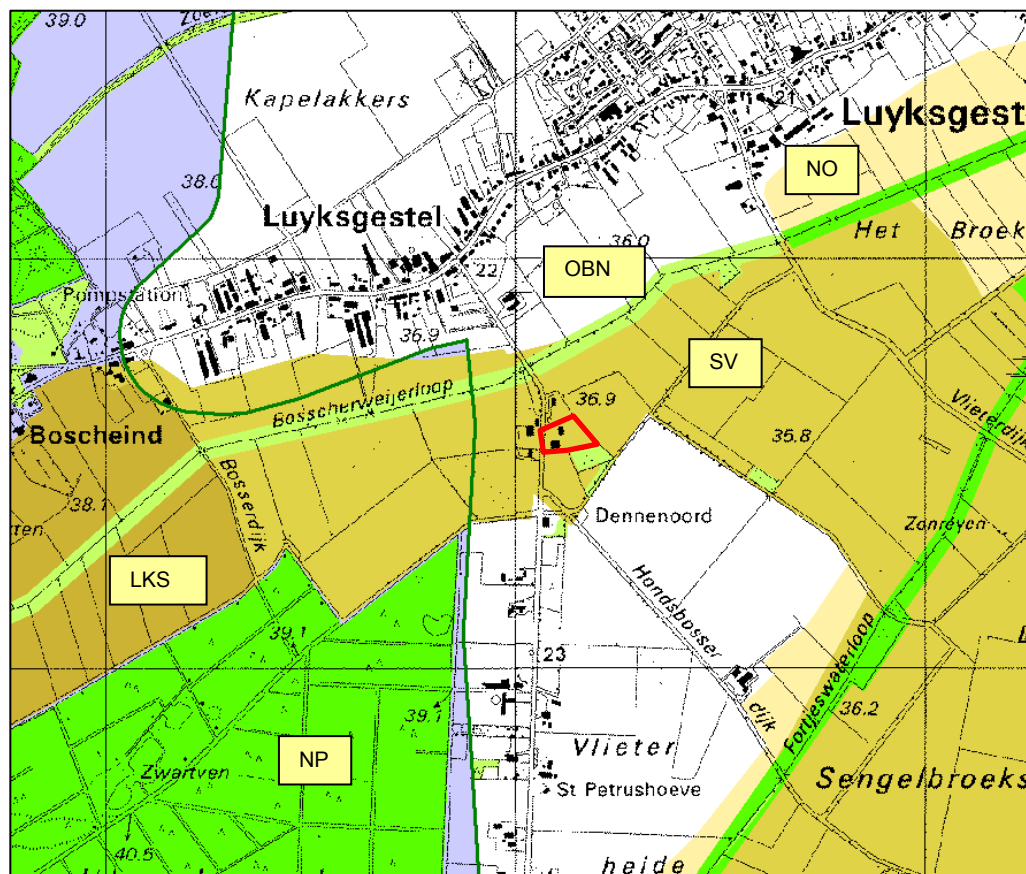
Uit de Natuurgebiedsplannen en beheersgebiedsplan van de Provincie Noord-Brabant blijkt dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van een struweelvogelgebied (GHS landbouw), zie figuur 4 op de volgende pagina.

Soorten

Natuurloket

Het Natuurloket verstrekt informatie over het voorkomen van soorten per kilometerhok (kmhok). Binnen het kader van deze quickscan is het niet mogelijk om vast te stellen welke soorten per kmhok zijn weergegeven door het Natuurloket. De weergave van het Natuurloket kan dan ook alleen als indicatie voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten worden beschouwd.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in kmhok 150-365. Aangezien het onderzoeksgebied slechts een gedeelte van dit kmhok beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het onderzoeksgebied. De beschikbare gegevens zijn afkomstig uit de onderzoeksperiode 1980 t/m 2008. Binnen deze periode is het bewuste kmhok onderzocht op het voorkomen van soorten. Er is onderscheid gemaakt tussen niet, slecht, matig, redelijk en goed onderzocht. De beschikbare gegevens zijn weergegeven in de tabel in bijlage 1 en besproken in paragraaf 2.4.

Figuur 4. Ligging van het onderzoeksgebied in een struweelvogelgebied. Donkergroen: natuursreservaat (NP), lichtgroen: overig bos en natuurgebied (OBN), donkerbruin: leefgebied kwetsbare soorten (LKS), lichtbruin: struweelvogelgebied (SV), crème: natuurontwikkelingsgebied (NO).

Naast de bovenstaande bronnen zijn tevens gegevens gebruikt die afkomstig zijn van verschillende verspreidingsatlassen. Onder andere gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen en vissen zijn uit dergelijke atlassen afkomstig.

2.4 Beschermde soorten

Flora

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok matig is onderzocht op de groep planten. Er wordt melding gemaakt van één soort van FFlijst 1, van één soort van FFlijst 2/3 en van twee soorten van de Rode Lijst.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied door de aanwezigheid van nagenoeg vlakdekkende verharding, voor beschermde plantensoorten ongeschikt is als groeiplaats. In potentie zijn de kruidenranden voor beschermde soorten wel geschikt als groeiplaats. Ten tijde van het veldbezoek zijn met name de kruidenranden onderzocht op de aanwezigheid van de beschermde soort brede wespenorchis. Deze beschermde soort is hier echter niet waargenomen. Voor het voorkomen van overige beschermde plantensoorten is het onderzoeksgebied ongeschikt door het ontbreken van de juiste biotopen.

Conclusie: Er komen geen beschermde plantensoorten voor in het onderzoeksgebied.

Vogels

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok niet is onderzocht op de groepen broed- en watervogels.

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor vogels nagenoeg ongeschikt is. Door het ontbreken van opgaande beplanting zijn vrijwel geen broedgelegenheden aanwezig. In potentie is de bebouwing voor een klein aantal vogelsoorten zoals merel, duif en zwaluw wel geschikt als broedgelegenheid, nesten zijn echter niet waargenomen. Het gebied wordt door een klein aantal cultuurvolgende vogelsoorten mogelijk wel benut als (onderdeel van een groter) foerageergebied. Met name soorten als houtduif, mees, kraai en merel kunnen hier foerageren. Tijdens het veldbezoek is een individu van de soort sperwer waargenomen vliegend in het onderzoeksgebied. Mogelijk heeft deze een rustplaats in de overkapping aan de oostzijde. Nestgelegenheden zijn voor deze soort zeker niet aanwezig in het onderzoeksgebied.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal vogelsoorten (FFlijst 3) het gebied als foerageergebied en de bebouwing als broedgelegenheid.

Zoogdieren

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat de groep zoogdieren in het betreffende kmhok slecht is onderzocht. Er wordt melding gemaakt van zes soorten van FFlijst 1, van drie soorten van FFlijst 2/3 en van drie soorten van de Habitatrichtlijn.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor nagenoeg alle grondgebonden zoogdieren ongeschikt is als leefgebied. Het gebied is vrijwel volledig verhard en schuil- en voedselmogelijkheden in de vorm van (opgaande) vegetatie ontbreken. Mogelijk benut een aantal muizen en egel het gebied incidenteel als onderdeel van hun grotere leefgebied. Voor andere grondgebonden zoogdieren is het gebied niet geschikt, mede door de ontoegankelijkheid.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Uit het veldbezoek blijkt dat de bebouwing in potentie geschikt is als verblijfsplaats (zomer en winter) van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Rosse vleermuis bewoont bomen, deze zijn niet aanwezig in het onderzoeksgebied. Behalve geschikt als verblijfsplaats, kunnen vleermuizen de open ruimte benutten als onderdeel van hun grotere foerageergebied.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het gebied als onderdeel van hun leefgebied. Voor vleermuizen (FFlijst 3) is het gebied geschikt als verblijfsplaats (bebouwing) en als foerageergebied.

Reptielen en amfibieën

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok niet is onderzocht op de groepen reptielen en amfibieën.

Uit het Soortbeschermingsplan gladde slang Noord-Brabant blijkt dat de bos- en heide gebieden ten westen van het onderzoeksgebied (Stevensbergen en Cartierheide e.o.) door gladde slang benut worden. Uit de gegevens van het Ravon blijkt dat de soorten Alpenwatersalamander, gewone pad, bruine kikker, levendbarende hagedis en gladde slang voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied door het gebruik (vrijwel volledig verhard) voor reptielen volledig ongeschikt is als leefgebied. Voor amfibieën geldt dat er door het ontbreken van oppervlaktewater geen mogelijkheden voor voortplantingsbiotopen aanwezig zijn. Door de nagenoeg volledige verharding is het gebied voor amfibieën ook vrijwel ongeschikt om te dienen als landbiotoop. Mogelijk benutten gewone pad en bruine kikker de randen van het gebied incidenteel als onderdeel van hun grotere leefgebied. Overige soorten amfibieën stellen eisen (water, beschutting) aan hun leefgebied waaraan het onderzoeksgebied niet kan voldoen.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) de randen van het gebied incidenteel. Voor reptielen en overige beschermde amfibieën zijn geen geschikte biotopen aanwezig.

Vlinders en libellen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok matig is onderzocht op de groepen dagvlinders en libellen. Er zijn geen waarnemingen van beschermde of bijzondere soorten gedaan. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied ongeschikt is voor het voorkomen van beschermde vlinder- of libellensoorten. De juiste biotopen voor het voorkomen van beschermde soorten ontbreken. Door het ontbreken van vegetatie is het gebied vrijwel geheel ongeschikt, ook voor algemeen voorkomende vlinders en libellen.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

Mieren en kevers

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat de groepen mieren en kevers slecht zijn onderzocht in het betreffende kmhok. Er zijn geen meldingen van waarnemingen van beschermde soorten mieren en kevers. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen geschikte biotopen voorkomen waarvan beschermde soorten mieren en kevers gebruik maken. Dergelijke biotopen betreffen grote wateren of oude (naald)bossen.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten mieren of kevers voor in het onderzoeksgebied.

Vissen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het betreffende kmhok slecht is onderzocht op de groep vissen. Door het ontbreken van oppervlaktewater is het onderzoeksgebied niet geschikt voor het voorkomen van vissen. Er is dan ook niet nader onderzocht welke beschermde vissoorten voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vissen voor in het onderzoeksgebied.

3.2 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 2 kan worden geconcludeerd dat (delen van) het onderzoeksgebied mogelijk behoort tot het leefgebied van beschermde vogels, zoogdieren en amfibieën. In het onderstaande wordt per soortgroep beschreven welke effecten optreden.

Vogels

Mogelijk benut een klein aantal vogelsoorten (FFlijst) het gebied als foerageergebied en de bebouwing als broedgelegenheid. Met betrekking tot foerageergebied geldt dat hierin geen negatieve veranderingen plaatsvinden. De bestaande bebouwing maakt plaats voor nieuwbouw, tevens zal meer groene structuur worden gerealiseerd welke aantrekkelijk is voor vogels.

Met betrekking tot broedgelegenheden geldt dat bij sloop van de bebouwing mogelijk broedgelegenheden van algemeen voorkomende soorten worden vernietigd. Omdat het onderzoeksgebied deel uit maakt van een uitgestrekter gebied waarin voor vogels voldoende geschikte broedgelegenheden beschikbaar blijven, is het verlies hiervan verwaarloosbaar voor de ervan gebruik makende vogelsoorten. Voor sperwer geldt dat een incidenteel benutte rustplaats wordt vernietigd. In de omgeving zijn voldoende rustmogelijkheden voor sperwer aanwezig, de effecten van het verlies zijn verwaarloosbaar. Broedgelegenheden voor deze soort zijn niet aanwezig, effecten hieraan treden niet op.

Zoogdieren

Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het onderzoeksgebied als (onderdeel van hun) leefgebied. Bij herinrichting van het onderzoeksgebied vindt vernietiging van dit leefgebied plaats.

Met betrekking tot vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er naar verwachting geen effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige foerageergebieden. Er vindt weleenswaar een functiewijziging plaats, maar in de toekomst is het gebied voor vleermuizen nog steeds geschikt om in te foerageren. De omgeving biedt daarnaast voor vleermuizen ook voldoende mogelijkheden tot foerageren.

Met betrekking tot mogelijk aanwezige verblijfsplaatsen geldt dat de kans dat deze de bebouwing benutten als verblijfsplaats gering is, het is binnen de kaders van deze quickscan echter niet volledig uit te sluiten. Bij sloop van bebouwing kunnen, hoe gering de kans ook is, verblijfsplaatsen worden vernietigd.

Amfibieën

Mogelijk wordt het onderzoeksgebied door een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) benut als landbiotoop. Bij herinrichting van het onderzoeksgebied vindt verlies van het landbiotoop plaats.

3.3 Effecten op beschermde gebieden

Er treden geen effecten op ten aanzien van Natura 2000-gebieden, Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten of EHS-gebieden.

De ligging in struweelvogelgebied heeft tot gevolg dat er randvoorwaarden gesteld worden aan de ontwikkelingsmogelijkheden. Uit het streekplan 2002/ Interim structuurvisie 2007 blijkt dat activiteiten uitgevoerd moeten worden met voldoende respect voor de bestaansvoorwaarden voor de betreffende diersoorten. Het betreft hier het handhaven van een besloten of halfopen structuur met kleinschalige percelering, houtwallen, ruige perceelsranden en slootkanten, overhoekjes, solitaire bomen, dijken en onverharde wegen en paden. Er vinden in de toekomst alleen ingrepen plaats op het perceel van het onderzoeksgebied. Hierbij gaan geen kleinschalige landschappelijke elementen, van belang voor struweelvogels, verloren. Naar verwachting treden er geen effecten op ten aanzien van het struweelvogelgebied. Door realisatie van groene structuren aan de randen van het onderzoeksgebied, wordt dit in de toekomst meer geschikt voor struweelvogels. De ontwikkelingen hebben derhalve een positief effect.

3.4 Gedragscode

Voor zover bekend maakt de opdrachtgever geen gebruik van de beschikbare en goedgekeurde gedragscodes, wettelijk gezien zijn dan ook de soorten van FFlijst 2 ontheffingsplichtig.

3.5 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Vogels

Indien broedende vogels (FFlijst 2/3) aanwezig zijn, kunnen verstorende werkzaamheden als verwijdering van de bebouwing niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door bebouwing vóór het broedseizoen voor vogels te verwijderen wordt voorkomen dat vogels er zullen gaan broeden. Indien zo gehandeld wordt dan treden er geen effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaats vinden buiten het broedseizoen worden geen nadelige effecten verwacht op vogels.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1. Het verdient aanbeveling de groene structuur op perceel 1 te behouden.

Ten aanzien van vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er naar verwachting geen effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige foerageergebieden. Ten aanzien van mogelijk aanwezige verblijfsplaatsen geldt dat het onbekend is of deze aanwezig zijn in de bebouwing. Nader onderzoek dient uit te wijzen of verblijfsplaatsen van vleermuizen daadwerkelijk aanwezig zijn. De periode van onderzoek betreft half mei t/m half september, met een piek in juni-juli.

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Gebieden

Bij aanpassing in het gebruik dient aantasting van natuur- en landschapswaarden voor terreinen binnen de GHS worden voorkomen. Er is in het onderzoeksgebied geen sprake van aantasting van dergelijke waarden daar er alleen wordt ingegrepen in bebouwing en verharding, effecten treden niet op. Er gaan geen waarden voor struweelvogels verloren, mitigatie of compensatie zijn niet aan de orde.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige flora en fauna geldt de zorgplicht ex art. 2 van de FFwet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. Op grond hiervan dient men zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te handelen op een wijze waarop nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt.

4 Conclusies

In het onderzoeksgebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

(Mogelijk) voorkomende grondgebonden zoogdieren en een aantal soorten amfibieën komen voor op FFlijst 1. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3

Mogelijk voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFlijst 3 en zijn feitelijk ontheffingsplichtig. Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 3.5, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels en is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3 en zijn ontheffingsplichtig. Ten aanzien van foerageergebied geldt dat hieraan geen negatieve effecten optreden. Het is niet bekend of daadwerkelijk vleermuisverblijven aanwezig zijn in de bebouwing. Nader onderzoek in de daarvoor geschikte periode (zie paragraaf 3.5) dient dit uit te wijzen. Aan de hand van dit nadere onderzoek kan worden bepaald of sloop van de bebouwing ontheffingsplichtig is in het kader van de Flora- en faunawet.

Gebieden

Bij uitbreiding of aanpassing in het gebruik dient aantasting van natuur- en landschapswaarden voor terreinen binnen de GHS worden voorkomen. Binnen de voorliggende plannen is geen sprake van aantasting van dergelijke waarden. Compensatie of mitigatie voor beschermde gebieden is niet aan de orde.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- **nader onderzoek naar aanwezigheid van verblijfsplaatsen van vleermuizen uitgevoerd dient te worden,**
- **de aanbevelingen ten aanzien van vogels in acht genomen dienen te worden,**
- **de werkzaamheden voor de overige soortgroepen geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben.**

Literatuurlijst

- Limpens, H. et al, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: *Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten*, 22 februari 2005.

Geraadpleegde internetsites

- www.minlnv.nl
- www.brabant.nl
- www.natuurloket.nl
- www.ravon.nl

Bijlage 1 Toelichtende tabel soorten per kilometerhok

Rapportage voor kilometerhok X:150 / Y:365								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1	1			2	matig	-	1991-2007
Mossen					2	goed	0%	1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	6	3		3		slecht	1-10%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen		1				slecht	51-100%	1992-2007
Dagvlinders (#)						matig		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen					0	redelijk		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Bijlage 2 Wet en regelgeving

Flora- en faunawet (Bron: Ministerie van LNV)

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfsplaatsen.

Natuurbeschermingswet 1998 (Bron: Ministerie van LNV)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de

natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

Ecologische Hoofdstructuur *(Bron: Ministerie van LNV)*

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.